

ÕPPEAINE NIMETUS: MUUSIKAÕPETUS

ÕPPEAINE KIRJELDUS:

Muusika on universaalne suhtlusvahend. Sel on tähtis roll noore inimese vaimsel, moraalsel ning esteetilisel kasvatamisel. Esmaseks eesmärgiks on tekitada huvi muusika ja musitseerimise vastu ning kujundada harmoonilist ja loovat isiksust.

Taotletakse muusikaliste teadmiste, oskuste ja kogemuste süsteemi tekkimist.

Toetutakse Zoltan Kodaly meetodile ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning kaasaegse pedagoogika teadmusele ja kogemusele.

Muusika õppeaine sisuks on musitseerimine (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, omalooming), muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus ning õppekäigud.

Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- 1) laulmine,
- 2) pillimäng,
- 3) muusikaline liikumine,
- 4) omalooming,
- 5) muusika kuulamine.

Tähtsustatakse: ühislaulmist kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist väljendust ja edasikandjat; loomingulist eneseväljendust; loova ja kriitilise mõtlemise arengu toetamist; isiklikku suhet muusikaga; muusikalise suhtlemise rolli vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalustamise võimalusena; muusika osa eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujunemisel; õppija huvi ja isikupära; seoste loomist nii aine siseselt kui aineüleselt, et mõista paremini ennast, oma tugevusi ja seotust lähima kogukonna, eesti ja kogu maailma kultuuriga; muusikaõpetuse ja teiste ainevaldkondade lõimingu kaudu õpilastes üldpädevuste arengu toetamist.

Olulised märksõnad:

muusikaline kommunikatsioon, õppija individuaalsuse ja huviga arvestamine, ennastjuhtiv õppimine, praktiline musitseerimine, loovus, õpirõõm, muusika mõtestamine ja tõlgendamine, koostöö, suhtlemine, lõiming, kriitiline mõtlemine, elulähedus ja heaolu.

I KOOLIASTE

TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD

Õpilane:

- 1) tunneb rõõmu laulmisest ja pillimängust, omaloomingust ja muusikalisest liikumisest ning muusika kuulamisest;
- 2) saab esmase ühislaulmise ja koorilaulu kogemuse ning pillimänguoskused;
- 3) kuulab keskendunult muusikat, enda ja kaaslaste muusikaesitusi ning avaldab selle kohta oma arvamust;
- 4) mängib loomeideedega ning katsetab musitseerimisel erinevaid muusika väljendusvahendeid;
- 5) rakendab omandatud muusikateadmisi ja -oskusi muusikategevustes, sh muusikalist kirjaoskust (helivältsused, rütmid ja pausid: TA, TI-TI, TAA, TAAA, TI-RI-TI-RI, TAI-RI, veerand-, pool- ja tervepaus; 2- ja 3-osaline taktimõõt; JO- ja RA- astmerida, JO- võti; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).

II KOOLIASTE

TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD

Õpilane:

- 1) tunneb rõõmu nii iseseisvast kui ka ühisest muusikategevusest ja väärtustab musitseerimist;
- 2) teadvustab ja hindab oma muusikavõimeid, arendab neid muusikategevustes – laulmises, pillimängus, omaloomingus ja muusikalises liikumisest;
- 3) kuulab süvenenult Eesti ja teiste rahvaste muusikat ning arutleb muusika üle;
- 4) osaleb aktiivselt muusikaloomes, katsetab oma ideid erinevates muusikategevustes ja sobivates digikeskkondades, on püsiv lahendusi otsides;
- 5) suhtub lugupidavalt enda ja kaaslaste loomingusse, põhjendab ning analüüsib oma arvamusi ja valikuid;
- 6) mõistab enda seotust Eesti kultuuripärandiga ja väärtustab laulupidu;
- 7) märkab ja teadvustab kultuurilist mitmekesisust ning suhtub lugupidavalt eri rahvuskultuuridesse;
- 8) leiab muusikainfot eri teabeallikatest ning käitub vastutustundlikult virtuaalmaailmas;

- 9) väärtustab loojat ja loomingut ning on teadlik autoriõigusest;
- 10) väärtustab teadmisi ja oskusi muusikategevustes, rakendades muusikalist kirjaoskust (helivältused, rütmifiguurid ja pausid: 8-ndiknoot ja -paus, tervenoot ja -paus, TI-TIRI, TIRI-TI, TA-I-TI; taktimõõt 4/4, C ja eeltakt; duur- ning moll-helilaad, helistikud C-a, G-e, F-d; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).

III KOOLIASTE

TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD

Õpilane:

- 1) huvitub muusikast kui kunstiliigist, väärtustab muusikat ning muusikategevust kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 2) teadvustab muusika võimalusi vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalu loomisel;
- 3) osaleb aktiivselt musitseerimises: tegutseb koos teistega, vastutab enda tegevuse eest rühmas (klassis, kooris, ansamblis);
- 4) arendab loomeideid muusikalise eneseväljenduse kaudu: katsetab ideid muusikategevustes, leiab lahendusi esile kerkinud probleemidele, hindab isikupära ja erinevaid lahendusi ning on püsiv ja järjekindel;
- 5) tunnetab ja rakendab liikudes muusika karakterit ja väljendusvahendeid;
- 6) väärtustab kodukoha ja Eesti muusikapärandit ning nüüdismuusikat, on traditsioonide edasikandja laulja ja/või pillimängijana ning osaleb laulupidudel;
- 7) teadvustab muusikat kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, väärtustab kultuurilist mitmekesisust;
- 8) tegutseb eetilisel ja ohutult (sh autoriõigust arvestades) nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnades, suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse;
- 9) valib endale meelepärase(d) muusikaga tegelemise viisi(d), hindab oma kogemust ja jagab seda kaaslastega;
- 10) teadvustab, et teadlikuma musitseerimise aluseks on muusikaline kirjaoskus, mille hulka kuuluvad helivältused, rütmifiguurid ja pausid: kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt; ühe võtmemärgiga helistikud ja repertuaarist tulenevalt kahe

võtmemärgiga helistikud; bassivõti repertuaarist tulenevalt; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele;

11) mõistab, kuidas huvi muusika vastu ning muusikaoskused võimaldavad kujundada sellest elukestva harrastuse või elukutse.

1. klass

ÕPITULEMUSED:

Laulmine. Õpilane laulab ilmekalt vaba ja loomuliku hingamise, õige kehahoiu ning selge diktsiooniga, mõistab laulupeo tähendust; laulab peast kooliastme ühislaule („Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ ja „Kevadel“); osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes; oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos muusitseerides.

Muusikaline kirjaoskus. Õpilane tunneb kuulmise ja noodi järgi rütmifiguure TA, TI-TI, TA-A ja veerandpaus; teab mõisteid: meetrum, rütm, taktimõõt, takt; tunneb kahe- ja kolmeosalist taktimõõtu; eristab kõrgeid ja madalaid helisid; oskab jälgida helide järgnevust ja astmeid SO, MI, RA.

Muusika kuulamine. Õpilane tutvub karakterpalu kuulates:

- a) muusikaväljendusvahenditega: meloodia, rütm, tempo, dünaamika (valjult, vaikselt, valjenedes vaibudes);
- b) väärtustab muusikat elavas jasalvestatud ettekandes; kirjeldab ja iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale; mõistab laulupeo tähendust.

Omalooming ja pillimäng. Õpilane omandab julguse improviseerimiseks (üksi või kogu klassiga);

kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato*'des ning iseseisvates palades; osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes.

Muusikaline liikumine. Õpilane tantsib eesti laulu- ja ringmänge; tunnetab ning väljendab liikumise kaudu muusika sisu ja meeleolu.

ÕPPESISU:

Repertuaar. Lauldakse eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast I kooliastme ühislause (F. Pacius “Mu isamaa, mu õnn ja rõõm”, „Kevadel“, A. Kiiss “Mu koduke”, G. Ernesaks “Rongisõit”). Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt).

Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse *a cappella* ja saatega nii kooris (kogu klassiga), ansamblis (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus harjutakse kuulma ja kuulama nii ennast kui ka teisi. Tutvutakse laulupidude traditsiooniga ja kaasatakse õpilasi koolikoori. Tekitatakse harjumus lauldes hoida loomulikku kehahoidu (sirge selg, püstine pea, avatud suu). Õpilasi suunatakse laulma julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga.

Interpretatsioon. Mõtestatakse lauldava laulu sõnu, väljendamaks selle sisu ja meeleolu läbi erineva dünaamika (*piano, forte*, valjenedes, vaibudes) ja tempo (kiire, aeglane).

Muusikaline kirjaoskus. Tutvutakse laulu õppimist toetava muusikateooriaga, sh mõistetega: viis, rütm, meetrum, löök, takt, taktijoon, lõpujoon, taktimõõt (2-osaline ja 3-osaline taktimõõt), noot (noodipea ja noodivars). Tutvutakse rütmide, rütmifiguuride ja pausiga rütmisilpide TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, paus abil ning teadvustatakse neid laulmisel.

Noodist laulmine. Õpitakse lugema noodist laulusõnu ning järgima rütmi ja meloodia liikumist. Õpitakse uusi laule noodist SO, MI ja RA astmetega. Tutvutakse erinevate noodimärkidega (kordusmärgid, esimene ja teine lõpp). Juhitakse tähelepanu laulu autoritele (helilooja ja luuletaja). Kinnistatakse eri tesseuurides eelkõige SO, MI ja RA astmetel põhinevaid astmemudeleid. Astmed paigutatakse astmetrepile või -redelile ja noodijoonestikule.

Pillimäng. Musitseerimisel kasutatakse teadlikult rütme, rütmifiguure ja pausi.

Keha-, rütmi- ja plaatpille mängitakse nii kogu klassiga, ansamblis (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus harjutakse kuulma ja kuulama nii enda kui ka teiste pillimängu. Tutvutakse kehapilli ning selle erinevate helide ja mänguvõimalustega. Rakendatakse kehapilli lihtsamates *ostinato*'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Tutvutakse oma koolis olevate rütmipillidega ja plaatpillidega ning õpitakse õigeid mänguvõtteid. Pille rakendatakse lihtsamates *ostinato*'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.

Muusikaline liikumine. Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos (kogu klassiga), gruppides (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus harjutakse liikuma ja tunnetama nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes nende sisu ja pärimuslike traditsioonidega. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid. Harjutatakse ühistevõttes liikumist paaris, ühiselt ringjoonel (sõõris), vooris ja viirus.

2. klass

ÕPITULEMUSED:

Laulmine. Õpilane oskab lauldes hoida loomulikku kehahoidu; on tutvunud laulmisele omaste hingamispehmetega; laulab vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansambelis või kooris; loeb iseseisvalt noodist laulusõnu; laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, eesti ja teiste rahvaste laule; laulab peast I kooliastme ühislaule (L. Wirkhaus „Tiliseb, tiliseb aisakell“); on tutvunud laulupidude traditsiooniga; mõistab eakohaselt muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes: laulab endale sobivad tessituuris astmemudeleid, kasutades astmeid SO, MI, RA, LE, JO, (alumine) RA_I ja (alumine) SO_I; kinnistab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.

Pillimäng. Õpilane mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel lihtsamaid *ostinato*'sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge, kasutades õigeid mänguvõtteid; oskab nimetada enda koolis olevate rütmi- ja plaatpillide nimetusi; mängib ja improviseerib plaatpillidel meloodiat; on tutvunud väikekandle või plokkflöödi esmaste mänguvõttega ja kasutab neid musitseerimisel; mõistab eakohaselt muusikalise kirjaoskuse tähtsust: teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi musitseerimisel.

Muusikaline omalooming. Õpilane rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kasutades õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi; improviseerib; loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel.

Muusikaline liikumine. Õpilane väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas; tajub ja tunnetab liikumise kaudu rütme, rütmifiguure ja pausi, erinevaid temposid ja arvestab liikudes enda ja teiste asukohaga ruumis; tantsib koos kaaslastega eesti laulu- ja ringmänge.

Muusika kuulamine. Õpilane avaldab eakohaselt arvamust kogetud muusikaelamusest, kasutades õpitud oskussõnavara; kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb eakohaselt kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit; eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala); eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid.

ÕPPESISU:

Laulmine. Lauldakse eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, eesti ja teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast I kooliastme ühislaule (F. Pacius “Mu isamaa, mu õnn ja rõõm”, L. Wirkhaus “Tiliseb, tiliseb aisakell”). Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Lauldakse *a cappella* ja saatega nii kooris (kogu klassiga), ansambelis (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus harjutakse kuulma ja kuulama nii ennast kui ka teisi. Tutvutakse laulupidude traditsiooniga ja kaasatakse õpilasi koolikoori. Tekitatakse harjumus lauldes hoida loomulikku kehahoidu (sirge selg, püstine pea, avatud suu). Õpilasi suunatakse laulma julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga. Mõtestatakse lauldava laulu sõnu, väljendamaks selle sisu ja meeleolu läbi erineva dünaamika (*piano, forte*, valjenedes, vaibudes) ja tempo (kiire, aeglane). Kinnistatakse laule õppides mõisteid: salm, refrään, eelmäng ja vahemäng. Arvestatakse lauldes noodimärkidega (kordusmärgid, esimene ja teine volt, fermaat, latern, *segno*). Kinnistatakse 1. klassis õpitud astmemudeleid koos käemärkidega. Tutvustatakse uusi relatiivseid astmeid. Kinnistatakse lauldes eri tessituurides eelkõige SO, MI, RA, LE, JO, (alumine) RA₁ ja (alumine) SO₁ astmetel põhinevaid astmemudeleid. Astmed paigutatakse astmetrepile või -redelile ja JO-võtme abil noodijoonestikule.

Pillimäng. Plaat- ja rütmipillidel musitseerimisel kasutatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi (TA, TI-TI, TAA, TAAA, veerandpausi). Mängitakse nii orkestris (kogu klassiga), ansambelis (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii enda kui ka teiste pillimängu. Tutvutakse väikekandle või plokkflöödi esmaste mänguvõtetega, mida rakendatakse musitseerimisel.

Muusikaline liikumine. Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste

karaktereid. Tantsitakse ühiselt eesti rahvatantse (labajalg ja reinlender), kasutades tantsude põhisamme. Ühistegevuses liigutakse paaris, ühiselt sõõris (ringjoonel), vooris ja viirus.

Muusikaline omalooming. Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis (näiteks pinginaabriga) ja/või kõik koos (kogu klassiga). Muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) kasutatakse omaloomingus nii eraldi kui ka omavahel lõimitult. Luuakse lihtsamaid tekste ja esitatakse neid musitseerides. Pillidel luuakse rütmilis-meloodilisi improviseerimisi, rütmijärgnevusi ja *ostinato*'sid ning esitatakse neid keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Omaloomingut luues kasutatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi ning pentatoonikat. Improviseeritud liikumise kaudu väljendatakse muusikapala karakterit. Luuakse laulu meeleoluga sobivad liigutused.

Muusika kuulamine. Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil. Tutvutakse laulu või muusikapala autorite ametitega (helilooja ja luuletaja). Tutvutakse erinevate eesti rahvapillidega (kannel, hiiu kannel, lõõtspill, sarved, viled, torupill), neid eristatakse kuuldeliselt. Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala). Tutvutakse erinevate esituskoosseisudega (solist, ansambel, koor). Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara. Korraldatakse kontserdikülastaja hea käitumise tavaid.

3. klass

ÕPITULEMUSED:

Laulmine. Õpilane oskab lauldes hoida loomulikku kehahoidu; laulab vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansamblis või kooris; laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, eesti ja teiste rahvaste laule; laulab peast I kooliastme ühislause: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Lapsed, tupp“ (sõnad E. L. Wöhrmann) „Teele, teele, kurekesed“ (sõnad Fr. Kuhlbars), „Uhti, uhti, uhkesti“ (eesti rahvaviis / A. Piirikivi), „Emakesele“ (M. Härma / A. Oengo-Johanson); on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, arutleb suuliselt kogetu üle; mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes.

Pillimäng. Õpilane rakendab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates *ostinato*'des ja/või kaasmängudes; musitseerib väikekandlil või plokkflöödil esmaseid mänguvõtteid kasutades; mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda pillimängus.

Muusikaline liikumine. väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas; kasutab liikumisel muusika väljendusvahendeid; tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Muusikaline omalooming. Õpilane rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; improviseerib astmemudelitele tuginedes; loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel; mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus.

Muusika kuulamine. Õpilane kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil; kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ning muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); eristab ja iseloomustab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat, sh muusikažanre (marss, valss, polka); otsib infot erinevatest etteantud allikatest, eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid.

ÕPPESISU:

Laulmine: 1. ja 2. klassis omandatud teadmiste kordamine. Lauldakse eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast I kooliastme ühislause: Eesti hümn, „Lapsed tuppä”, „Uhti, uhti uhkesti”, „Teele, tee, kurekesed”, „Emakesele”. Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvustatakse laulu autoreid.

Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse loomuliku kehahoiu ja hingamisega, vaba tooni ja selge diktsiooniga. Lauldakse *a cappella* ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvutatakse laulupidude traditsiooniga ja kaasatakse õpilasi koolikoori.

Interpretatsioon. Väljendatakse lauldes muusika sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat (*piano, forte, crescendo, diminuendo*) ja tempo (kiire, aeglane).

Muusikaline kirjaoskus. Täiendatakse juba õpitud laulu õppimist toetavat muusikateooriat. Kinnistatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi (TA, TI-TI, TAA, TAAA, veerandpaus) ning õpitakse uusi rütme, rütmifiguure (TI-RI-TI-RI, TAI-RI), pool- ja tervetaktpausi.

Noodist laulmine. Loetakse ladusalt noodist laulusõnu ning järgitakse rütmi ja meloodia liikumist. Õpitakse lihtsamaid laule noodist kasutades kõiki õpitud astmeid. Laulmisel arvestatakse tuttavate ja uute noodimärkidega (sidekaar, pidekaar, süsteem).

Vorm. Teadvustatakse õpitavate laulude vormi läbi mõistete salm, refrään, eelmäng ja vahemäng. Tutvutakse kaanoni laulmise põhimõtetega ja esitatakse neid. Kinnistatakse tuttavaid astmemudeleid koos käemärkidega. Tutvustatakse uusi astmeid (NA, DI, ülemine JO'). Kinnistatakse eri tessituurides kõiki põhiastmeid. Astmed paigutatakse astmetrepile või redelile ja JO-võtme abil noodijoonestikule. Tutvutakse JO- ja RA-astmeridadega.

Pillimäng. Keha-, rütmi- ja plaatpille mängitakse nii orkestris, ansambelis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii enda kui ka teiste pillimängu. Väikekandle või plokkflöödi mängimisel kasutatakse õpitud mänguvõtteid. Harjutatakse meetrumi tunnetamist ja hoidmist pillimängus.

Muusikaline omalooming. Rütmi improviseerimine kehapillil, rütmipillidel. Rütmi ja meloodia improviseerimine plaatpillidel. Keha-, rütmi- ja plaatpillidel lihtsamate *ostinato*'de, kaas-, eel- ja/või vahemängude mängimine. Luuakse lihtsamaid tekste ja esitatakse neid musitseerides. Luuakse laulu meeoluga sobivad liigutused.

Muusikaline liikumine. Tunnetatakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu. Liigutakse marsisammul erinevates tempodes. Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid. Ühistegevuses liigutakse paaris, ühiselt sõõris (ringjoonel), vooris ja viirus. Tutvutakse valsi ja polka põhisammudega.

Muusika kuulamine. Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta arvamust eakohaselt suuliselt või muul looval viisil. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega (helilooja ja luuletaja). Tutvutakse valikuliselt erinevate heliloojatega (Arvo Pärt, Gustav Ernesaks, Miina Härma, Wolfgang Amadeus Mozart, Pjotr Tšaikovski). Kuulatakse eesti rahvamuusikat ja kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuuldut. Eristatakse kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldatakse neid. Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat

(laul ja muusikapala). Tutvutakse erinevate esituskoosseisudega (solist, duo, duett, ansambel, koor, orkester). Eristatakse kuuldeliselt muusikažanre (marss, valss, polka). Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid. Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara.

4. klass

ÕPITULEMUSED:

Laulmine. Õpilane laulab meloodiat endale sobivas tessituuris võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehääelseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; väärtustab ühislaulmist, laulab peast II kooliastme ühislauale: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvaviis/ M. Körber); osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib eakohaselt kogetut suuliselt; rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid.

Pillimäng. Õpilane jätkab I kooliastmes omandatud pillimänguoskuste arendamisega ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes); musitseerib plokkflöödil ja/või väikekandel või muul meloodiapillil, kasutades õpitud mänguvõtteid; rakendab pillimängus digivõimalusi; seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga; rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.

Muusikaline liikumine. Õpilane tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas; väljendab liikumise kaudu eesti rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse.

Muusikaline omalooming. Õpilane julgeb loomeideedega katsetada; loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas; loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne).

Muusika kuulamine. Õpilane kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat, kasutades õpitud muusika oskussõnavara; tunneb ja eristab eesti rahvapille; otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet; kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; eristab kuuldeliselt

pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid); analüüsib külastatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult.

ÕPPESISU:

Laulmine. Korratakse ja kinnistatakse I kooliastmes omandatud oskusi ja teadmisi. Lauldakse eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast II kooliastme ühislaule: Eesti hümn, „Mu isamaa armas”.

Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvutakse laulu autoritega. Lauldakse loomuliku kehahoiu ja hingamisega, vaba tooni ja selge diktsiooniga. Pööratakse tähelepanu meloodia puhtale intoneerimisele, arvestades hääle isikupära ja sobivat tessituuri. Lauldakse *a cappella* ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Jätkatakse tutvumist laulupeo traditsiooniga, kaasatakse õpilasi koolikoori. Lauldes kasutatakse dünaamikat (*piano, mezzopiano, forte, crescendo, diminuendo*) ja tempot (kiire, aeglane).

Muusikaline kirjaoskus. Kinnistatakse laulu õppimist toetavat muusikateooriat. Õpitakse uusi rütme, rütmifiguure rütmisilpide TI, 8-ndikpaus, TI-TI-RI, TI-RI-TI, TA-I-TI, TA-A-A-A abil ning teadvustatakse neid laulmisel. Noodipikkuste silpnimetused kinnistatakse noodivältustega (TA = veerandnoot jne). Selgitatakse taktimõõdu kahe numbri tähendust. Tutvutakse 4-osalise taktimõõdu (C) ja eeltaktiga. Kinnistatakse ja korratakse tuttavaid astmeid koos käemärkidega. Seostatakse JO- ja RA-astmerida duur- ja moll-helilaadi ja kolmkõladega. Eristatakse helilaade kõlaliselt (duur ja moll). Kinnistatakse astmemudeleid mudellaulude abil. Tutvutakse noodinimetustega (c-d-e jne). Paigutatakse noodid noodijoonestikule viiulivõtme abil. Õpitakse lihtsamaid laule tähtnimetustega.

Pillimäng. Musitseerimisel kasutatakse teadlikult uusi rütme ja rütmifiguure lisaks õpitutele.

Noodist mängimisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi. Väikekandle või plokkflöödi mängimisel kasutatakse õpitud mänguvõtteid ning seostatakse neid absoluutse noodisüsteemiga. Seostatakse absoluutseid helikõrgusi (tähtnimetusi) kindlate asukohtadega klaviatuuril ja mängitakse lihtsamaid meloodiaid klaviatuuril (klaveril, süntesaatoril, erinevatel digitaalsetel rakendustel jne).

Muusikaline liikumine. Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid. Ühistegevuses liigutakse paaris, ühiselt sõõris (ringjoonel), vooris ja viirus.

Muusikaline omalooming. Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis ja/või kõik koos. Katsetatakse loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse relatiivset ja/või absoluutset noodisüsteemi. Luuakse lihtsamaid tekste ja esitatakse neid musitseerides, rakendades õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Väikekandlil ja/või plokkflöödil esitatakse omaloomingut, kasutades õpitud mänguvõtteid. Tutvutakse erinevate digitaalsete rakendustega, rikastamaks omaloomingut.

Muusika kuulamine. Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta arvamust eakohaselt suuliselt või muul looval viisil. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega. Otsitakse õpetaja suunamisel erinevatest infoallikatest autorite kohta teadmisi ning jagatakse neid klassikaaslastega. Tutvutakse valikuliselt erinevate heliloojatega, näiteks eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega. Kuulatakse eesti rahvamuusikat ja kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuuldot. Eristatakse kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille (hiu kannel, kannel, lõõtspill, torupill, sarved, viled, parmupill jt) ning kirjeldatakse neid. Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat ja esituskoosseise. Kuulatakse ja võrreldakse hääle- ja kooriliike. Kuulatakse erinevaid pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid) ja eristatakse pillirühmi kõla ja välimuse järgi.

Korratakse kontserdiküllastaja hea käitumise tavasid. Kirjeldatakse külalstatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult. Tutvutakse Eesti ooperiteatritega (Rahvusoper Estonia ja teater Vanemuine).

5. klass

ÕPITULEMUSED:

Laulmine. Õpilane laulab endale sobivas tessesuuris ja hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga; laulab loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehääelseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; väärtustab ühislaulmist, laulab II kooliastme ühislauke: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul / L. Koidula), osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult.

Pillimäng. Õpilane süvendab varasemalt omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes); musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades plokkflöödil ja/või väikekandelil või muul meloodiapillil, kasutades õpitud mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga; rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.

Muusikaline liikumine. Õpilane tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas; väljendab liikumise kaudu Eesti rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning tantsib lihtsamaid tantse; rakendab liikumises muusikateadmisi.

Muusikaline omalooming. Õpilane julgeb loomeideedega katsetada; loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas; improviseerib; loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne); loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda.

Muusika kuulamine. Õpilane kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades; tunneb eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi; otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet ning tutvustab seda kaaslastele; kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore; eristab kuuldeliselt erinevaid orkestriliike ja nende pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid); analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega; rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust.

ÕPPESISU:

Laulmine. Korratakse ja kinnistatakse 4. klassis omandatud oskusi ja teadmisi.

Lauldakse eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, eristades neid üksteisest. Jätkatakse ühe- ja kahehäälsete laulude, kaanonite ning teiste rahvaste laulude laulmist. Õpitakse laulma peast II kooliastme ühislaulu: Eesti hümn, „Meil aiaäärne tänavas”. Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvustatakse laulu autoreid.

Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse *a cappella* ja saatega nii kooris, ansambelis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvustatakse laulupeo traditsiooni, kaasatakse õpilasi koolikoori. Lauldakse loomuliku kehahoiu ja hingamisega, vaba tooni ja selge diktsiooniga. Järgitakse meloodia õiget intoneerimist, arvestades hääle isikupära ja sobiva tessituuriga. Väljendatakse lauldes muusika sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat (*piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo, diminuendo*) ja tempot (kiire, aeglane). Tutvustatakse erinevaid itaaliakeelseid tempotermineid, näiteks *ritenuto, accelerando, largo, andante, moderato, allegro* jne.

Muusikaline kirjaoskus. Täiendatakse juba õpitud laulu õppimist toetavat muusikateooriat. Kinnistatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pause.

Noodipikkuste silpnimetused kinnistatakse noodivältustega (TA-veerandnoot jne).

Kinnistatakse taktimõõdu kahe numbri tähendust. Relatiivsed astmed ja astmemudelid:

kinnistatakse ja korratakse tuttavaid astmeid koos käemärkidega. Eristatakse helilaade kõlaliselt (duur ja moll). Seostatakse duur- ja moll-helilaadi helistikega (paralleelhelistikud C-a, G-e, F-d).

Absoluutsed helikõrgused: Kinnistatakse tähtnimetusi (c-d-e jne). Paigutatakse noodid

noodijoonestikule viiulivõtme abil. Tutvustatakse erinevaid alteratsioonimärke: diees, bemoll,

bekarr. Lauldes järgitakse rütmi ja meloodia liikumist. Lauldakse noodist uusi laule astme- ja

tähtnimetustega (helistike määramine). Laulmisel arvestatakse õpitud noodimärkidega. Vorm:

Teadvustatakse õpitavate laulude vormi läbi õpitud mõistete. Lauldakse kaanoneid. Tutvutakse 1, 2- ja 3-osalise lihtvormiga.

Pillimäng. Musitseerimisel kasutatakse teadlikult õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Keha-, rütmi- ja plaatpille mängitakse nii orkestris, ansambelis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii enda kui ka teiste pillimängu. Noodist mängimisel toetutakse absoluutsele

noodisüsteemile. Väikekandle või plokkflöödi mängimisel kasutatakse õpitud mänguvõtteid ning seostatakse neid absoluutse noodisüsteemiga. Klaviatuur: Paigutatakse absoluutseid helikõrgusi (tähtnimetusi) klaviatuurile (klaver, erinevad rakendused) ja mängitakse õpitud helistikke ja lihtsamaid meloodiaid klaviatuuril.

Muusikaline liikumine. Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Tajutakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone väljendamaks muusikapala vormi (1-, 2-, 3-osaline lihtvorm). Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga

Muusikaline omalooming. Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult. Luuakse iseseisvalt rütmilis-meloodilisi improvisatsioone. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi. Luuakse erinevaid muusikast lähtuvaid tekste. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja *ostinatosid* ning esitatakse neid üksi või rühmas.

Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Väikekandlil ja/või plokkflöödil esitatakse omaloomingut, kasutades õpitud mänguvõtteid. Katsetatakse omaloomingus erinevate rakendustega.

Muusika kuulamine. Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta arvamust eakohaselt suuliselt või muul looval viisil. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega. Otsitakse õpetaja suunamisel erinevatest infoallikatest autorite kohta teadmisi ning jagatakse neid klassikaaslastega. Tutvutakse valikuliselt erinevate heliloojatega, näiteks eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega. Kuulatakse eesti rahvamuusikat ja kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuuldot. Eristatakse kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille (hiiu kannel, kannel, lõõtspill, torupill, sarved, viled, parmupill jt) ning kirjeldatakse neid. Tutvutakse rahvalaulu liikidega ja erinevate rahvatantsudega. Kuulatakse erinevaid pärimusmuusika töötlusi. Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat ning erinevaid esituskoosseise. Kuulatakse ja võrreldakse hääle- ja kooriliike. Tutvustatakse kodukoha ja Eesti erinevaid koore

ja dirigente. Tutvustatakse erinevaid orkestriliike ja nende pillirühmi. Korratatakse kontserdikülastaja hea käitumise tavaid. Kirjeldatakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult. Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara.

6. klass

ÕPITULEMUSED:

Laulmine. Laulab hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehääelseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; väärtustab ühislaulmist, laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E. Võrk), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul), „Püha öö“ (F. Gruber), „Majakene mere ääres“ (Ü. Vinter); osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust.

Pillimäng. Süvendab I kooliastmes omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes); musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades jõukohasemaid meloodiapille; rakendab pillimängus digivõimalusi; seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga; rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.

Muusikaline liikumine. Tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas; väljendab liikumise kaudu Eesti ja teiste maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse; rakendab liikumises muusikateadmisi.

Muusikaline omalooming. Julgeb loomeideedega katsetada ning eksida; on lahendusi otsides püsiv ja järjekindel; loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas; improviseerib astmemudelitele tuginedes; loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne); loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda.

Muusikaline kuulamine ja muusikalugu. Kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades; tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi; otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite ja kodukoha loomeinimeste loometegevust ning tutvustab seda kaaslastele; kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore; eristab kuuldeliselt sümfooniaorkestri pillirühmi; analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega; rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust.

ÕPPESISU:

Laulmine. Ühe- ja kahehäälnelaulmine klassis oma hääle eripära arvestades; laulude omandamine kuulmise järgi või relatiivse meetodi abil; laulmine erinevates vokaalkoosseisudes (koor, ansambel jm); muusikaliste teadmiste ja muusika väljendusvahendite rakendamine laulmise juures.

Pillimäng. Musitseerimine kehapillil, väikekandelil, ukulelel ja Orff-instrumentariumi instrumentidel; tuttavate pillimänguvõtete kinnistamine; tähtnimetuste seostamine pillimänguga, nende kinnistamine; muusikaliste teadmiste ja oskuste rakendamine pillimängu juures.

Muusikaline kirjaoskus. Erinevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside, taktimõõtude, helistike ning vormide kinnistamine läbi musitseerimise (); taktimõõt 4/4, C ja eeltakt; duur- ning moll-helilaad, helistikud C-a, G-e, F-d, 1-, 2- ja 3-osalise vorm).

Muusikaline liikumine. Tutvumine rahvaste tantsudega (valikuliselt).

Muusikaline omalooming. Kaasmängude/ostinatode loomine ja esitamine plaat- ja rütmipillidel; improvisatsioonid plaat- ja rütmipillidel; laulusõnade loomine ja esitamine; loovliikumine muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu. Muusikapalade teadlik kuulamine, võrdlemine ja analüüsimine; rahvuslik ärkamisaeg 19. saj ja 20. saj lõpus (sh I üldlaulupidu ja öölaulupeod); Eesti heliloojad (esimesed Eesti heliloojad A. Kunileid ja F. A. Saebelman; esimene

professionaalne naishelilooja M. Härma; Eesti muusikaelu areng; G. Ernesaks ja H. Eller; Eesti tänapäeva heliloojad A. Pärt, V. Tormis ja E.-S. Tüür; 20. saj Eesti levimuusika loojad); rahvaste muusika (valikuliselt Soome, Rootsi, Norra, Läti, Leedu, Vene, Poola, Austria, Ungari, Saksa, Suurbritannia, Iirimaa); rahvakalendri tähtpäevad (mardipäev, kadripäev, vastlapäev, jõulud).

7. klass

ÕPITULEMUSED:

Laulmine. Laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansambelis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Saaremaa valss“ (R. Valgre), „Mul meeles veel“ (R. Valgre); on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi (sh uusi rütmifiguure triool ja süntkoop ning kaheksandikpaus) nii üksi kui ka rühmas lauldes.

Pillimäng. mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, rakendab digivõimalusi pillimängus; musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades; süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.

Muusikaline liikumine. võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu; leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid; rakendab liikumises muusikateadmisi.

Muusika kuulamine ja muusikalugu. Võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest; võrdleb ja eristab erinevaid muusika esituskoosseise, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut; analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, kasutades omandatud oskussõnavara, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; on kursis kodukoha ja Eesti muusikaeluga, oskab nimetada heliloojaid,

interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi; rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi; rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust; seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga;

Muusikaline omalooming. Loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm; katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalset keskkondi kasutades; loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm); analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu; rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.

ÕPPESISU:

Laulmine. Ühe- ja kahehäälnelaulmine klassis oma hääle eripära ja häälehoiu printsiipe arvestades; laulude omandamine kuulmise järgi või relatiivse meetodi abil; laulmine erinevates vokaalkoosseisudes (koor, ansambel jm); muusikaliste teadmiste ja muusika väljendusvahendite rakendamine laulmise juures

Pillimäng. Musitseerimine kehapillil, väikekandel ja Orff-instrumentariumi instrumentidel; tutvumine lihtsamate ukulele- ja kitariakordidega, lähtumine absoluutsetest helikõrgustest; tähtnimetuste seostamine pillimänguga, loodud seoste kinnistamine; muusikaliste teadmiste ja oskuste rakendamine pillimängu juures.

Muusikaline kirjaoskus. Eelnevates kooliastmetes õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pauside, helistike, taktimõõtude, vormide kinnistamine ja kasutamine vastavalt

laulurepertuaarile. Uute taktimõõtude, rütmivormide ja pauside õppimine (, kaheksandiktaktimõõt) laulurepertuaarist tulenevalt.

Muusikaline liikumine. Erinevate rahvaste muusika karakteri edasiandmine läbi liikumise; muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu. Muusikapalade teadlik kuulamine ja analüüsimine; helid (kuulmine, heli tekitamine, heli omadused, kaja); pillirühmad (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, pillikoosseisud); rahvaste muusika (tutvumine Araabia, juutide, Austraalia, India, Hiina, Jaapani ja Indoneesia muusikaga).

Muusikaline omalooming. Improvisatsioonide loomine; kaasmängude/ ostinatode loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel; laulutekstide loomine ja esitamine.

8. klass

ÕPITULEMUSED:

Laulmine. Laulab ühe- ja/või mitmehäälseid laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär); on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes ja teab, et häält on vaja hoida.

Pillimäng. mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, rakendab digivõimalusi pillimängus; musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades; uurib pillide tämbriisi omadusi, valib ansamblisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut; süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.

Muusikaline liikumine. võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, hip-hop, rahvaste muusika jm); rakendab liikumises muusikateadmisi.

Muusika kuulamine ja muusikalugu. võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest; võrdleb ja eristab eri muusikastiile, lavamuusika žanre, muusika esituskosseise, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut; analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, kasutades omandatud oskussõnavara, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; on kursis kodukoha ja Eesti muusikaeluga, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi; rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi; rakendab muusikat kuulates

muusikalist kirjaoskust; seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga; järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.

Muusikaline omalooming. Loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm; katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalset keskkondi kasutades; loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm); analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu; rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.

ÕPPESISU:

Laulmine. Õpilaste vokaalsete võimete arendamine üksi ja rühmas lauldes (solistid, ansamblid, koorid); ühe- ja kahehäälsete laulude laulmine klassis oma hääle eripära arvestades; laulude õppimine relatiivse meetodi abil või kuulmise järgi; muusikaliste teadmiste ning muusika väljendusvahendite rakendamine laulmise juures.

Pillimäng. Musitseerimine kehapillil, plokkflöödil, väikekandelil ja Orff-instrumentariumi instrumentidel; lihtsamate ukulele- ja kitarrakordide rakendamine musitseerimisel, lähtudes tähtnimetustest; muusikaliste teadmiste ning väljendusvahendite rakendamine laulmise juures.

Muusikaline kirjaoskus. Eelnevates kooliastmetes õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pauside, helistike, taktimõõtude, vormide kinnistamine ja kasutamine vastavalt laulurepertuaarile.

Muusikaline liikumine. Erinevate muusika väljendusvahendite tunnetamine ning rakendamine liikumises; erinevate maade rahvamuusikale iseloomulike karakterite tundmine ning väljendamine liikumise kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu. Tutvumine Eesti ning valikuliselt erinevate kultuuride (Hispaania, Põhja- ja Lõuna-Ameerika) muusikapärandiga; klahvpillide ja elektrofonide eristamine kõla ja kuju järgi; tutvumine 20. sajandi pop- ja rokkmuusikaga; muusikapalade kuulamine ning nende analüüsimine ja eristamine; arutelud muusika kuulamise põhjal, teiste arvamuse aktsepteerimine, oma arvamuse väljendamine ning põhjendamine nii suuliselt kui ka

kirjalikult; muusikatööstuse tekke ja arengu uurimine, autoriõiguste ning nendega kaasnevate kohustustega tutvumine loomingu kasutamisel (sh internetis)

Muusikaline omalooming. Improviseerimine ning kaasmängude ja ostinatode loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel; laulusõnade loomine ning esitamine; muusikaliste ideede väljendamine/ komponeerimine sobivate digikeskkondade abil.

9. klass

ÕPITULEMUSED:

Laulmine. laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär); on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes ja teab, et häält on vaja hoida.

Pillimäng. mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, rakendab digivõimalusi pillimängus; musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades; uurib pillide tämbriolisi omadusi, valib ansamblisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut; süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.

Muusikaline liikumine. võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rahvaste muusika, jazz-muusika jm); rakendab liikumises muusikateadmisi.

Muusika kuulamine ja muusikalugu. omandab teadmised erinevatest ansamblikoosseisudest ja orkestriliikidest ning oskab neid ka kuulmise järgi eristada ja võrrelda; omandab teadmised inimhäälest ja selle liikidest ning oskab neid liike kuulmise järgi eristada ja võrrelda; hindab erinevate maade muusikat kui kultuuriväärtust; kujundab pildi vastavate maade muusikakultuuri

arenguloost; omandab teadmisi vastavatest muusikateatri žanritest muusikaajaloost tuntud nii välis- kui ka eesti heliloojate loominguga, osates neid kuulmise järgi eristada ja võrrelda ning oma arvamusi argumenteeritult põhjendada; orienteerub jazz-muusika stiilides, žanrites ja vormides; omandab teadmisi jazz-muusika ajaloost tuntud heliloojate loominguga, osates neid kuulmise järgi eristada ja võrrelda ning oma arvamusi argumenteeritult põhjendada; omandab teadmised filmimuusika ajaloost võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest; võrdleb ja eristab eri muusikastiile, lavamuusika žanre, muusika esituskoosseise, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut; analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, kasutades omandatud oskussõnavara, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; on kursis kodukoha ja Eesti muusikaeluga, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi; rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi; rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust; seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga; järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskondades.

Muusikaline omalooming. Loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilismeloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm; katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades; loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm); analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu; rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.

ÕPPESISU:

Laulmine. Õpilaste vokaalsete võimete arendamine üksi ja rühmas lauldes (solistid, ansamblid, koorid); ühe- ja kahehäälsel laulude laulmine klassis oma hääle eripära arvestades; laulude õppimine relatiivse meetodi abil või kuulmise järgi; muusikaliste teadmiste ning muusika väljendusvahendite rakendamine laulmise juures.

Pillimäng. Musitseerimine kehapillil, plokkflöödil, väikekandelil ja Orff-instrumentariumi instrumentidel; lihtsamate ukulele- ja kitarrakordide rakendamine musitseerimisel, lähtudes tähtnimetustest; muusikaliste teadmiste ning väljendusvahendite rakendamine laulmise juures.

Muusikaline kirjaoskus. Eelnevates kooliastmetes õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pauside, helistike, taktimõõtude, vormide kinnistamine ja kasutamine vastavalt laulurepertuaarile.

Muusikaline liikumine. Erinevate muusika väljendusvahendite tunnetamine ja rakendamine liikumises; erinevate maade rahvamuusikale iseloomulike karakterite tundmine ning väljendamine liikumise kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu. tutvutakse erinevate muusika esitamise koosseisude ansambli ja orkestriga ning nende liikidega; tutvutakse inimese häälte tekitamise võimaluste ja erinevate hääleliikidega; tutvutakse erinevate kultuuride (Itaalia, Prantsusmaa, Aarika) muusikapärandiga; tutvutakse ooperi-, opereti-, muusikali- ja balletižanri arengulooga; tutvutakse jazz- ning filmimuusika ajalooga; muusikapalade kuulamine ning nende analüüsimine ja eristamine; arutelud muusika kuulamise põhjal, teiste arvamus aktsepteerimine, oma arvamus väljendamine ning põhjendamine nii suuliselt kui ka kirjalikult;

Muusikaline omalooming. Improviseerimine ning kaasmängude ja ostinatode loomine keha-, rütmi- ja plaadipillidel; laulusõnade loomine ning esitamine; muusikaliste ideede väljendamine/ komponeerimine sobivate digikeskkondade abil.